

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้จำแนกตามประเภทโรงเรียน จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จำนวนทั้งสิ้น 260 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น เป็นสถานภาพของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ มี 4 ตัวแปร ได้แก่ ประเภทโรงเรียนที่สังกัด จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร ได้แก่ ความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสำรวจความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน เปรียบเทียบความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ และวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรม SPSS

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่สังกัด จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ดังนี้

1.1 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาทางด้าน ปรากฏว่า ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของ

สมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

1.2 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือลูกกัน ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี และ 11-15 ปี

1.3 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี และ 11-15 ปี

1.4 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/ วารสาร จากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/ โท จากการศึกษาจากเครือข่าย มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากเครือข่าย มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/ วารสาร จากปริญญาตรี/ โท และจากการฝึกอบรม

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่สังกัด จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ดังนี้

2.1 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้โดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการถือลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกัน อย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี และ 11-15 ปี

2.3 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี และ 11-15 ปี

2.4 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/ วารสาร จากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/ โท จากการศึกษาอบรม และจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/ โท มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/ วารสาร จากการเรียนรู้จากการฝึกอบรม และจากการเรียนรู้จากเครือข่าย

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ (One-way MANOVA)

ปรากฏว่า ตัวแปรตามทั้ง 2 ตัว ไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงใช้ Roy-Bargman Stepdown F-test ทดสอบตัวแปรตามแยกทีละตัว ได้ดังนี้

3.1 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัด โรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัดประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัดประเภทโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัด โรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 11-15 ปี และ 6-10 ปี ส่วนครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ไม่แตกต่างกัน

3.3 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอน โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอน โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 11-15 ปี 1-5 ปี และ 6-10 ปี ส่วนครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ไม่แตกต่างกัน

3.4 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร จากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/โท จากการศึกษาจากเพื่อน และจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/โท และจากหนังสือ/วารสาร ส่วนครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาจากเพื่อน มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/โท และจากหนังสือ/วารสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาระดับปริญญาตรี/โท มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร และครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการฝึกอบรม มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการเปรียบเทียบความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กำหนดว่า “ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่มีประเภทโรงเรียนที่สังกัด จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือต่างกัน มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างกัน”

ผลการวิจัยนี้ทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1.1 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวมแตกต่างกัน โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัดประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สังกัดประเภทโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือ ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความพร้อมทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีการบูรณาการระหว่างวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และเน้นกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และมีการใช้สื่อ และทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ อาทิเช่น ห้องสมุด เป็นต้น แต่เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยประเด็นนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา มีกระบวนการเรียนการสอนที่ครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มสาระวิชา

และระดับชั้น โดยมีวัตถุประสงค์ไปในทิศทางเดียวกัน คือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยอาศัยการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (Slavin, 1995, pp. 71-128)

1.2 ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวม แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือฤกษ์กัน ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงาน ร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกัน โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่า ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี และ 11-15 ปี ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเป็นต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้โดยมีการพัฒนาตนเองและครูเครือข่ายด้วยนวัตกรรมและวิธีการต่าง ๆ อยู่เสมอ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี, 2548 ก, หน้า 5) และสอดคล้องกับ กริฟฟิน โดเอล ชัมวัต และเคลน (Griffin, 1985, p. 13; Doyle, 1985, p. 28; Zumwalt, 1985, p. 46; Klein, 1985, p. 36) ที่กล่าวว่า ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นครูที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครูฝึกหัดและครูทั่วไปที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้นำหลักสูตร เป็นแหล่งความรู้ เป็นนักประเมินผลและเป็นนักวิจัย มีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาการจัดการเรียนการสอน ใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนครูและผู้บริหาร ทั้งนี้ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ จึงเป็นครูที่มีแนวจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ และต้องขยายผลปฏิบัติร่วมกับครูเครือข่าย พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานนั้น ทำให้ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์การสอนมานานชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราศิริ วงศ์สุนทร (2543, หน้า 302) กล่าวว่า ประสบการณ์การทำงานอันยาวนานกว่า 20 ปี ทำให้ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้มีประสบการณ์การสอนเพิ่มขึ้นประกอบกับการได้รับเชิญไปดูงานด้านการสอนในสถานที่ต่าง ๆ ก็ยังทำให้ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้มีความเชี่ยวชาญในการสอนมากยิ่งขึ้น

1.3 ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวม แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า ด้านการถือฤกษ์กัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกัน โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูป

การเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี และ 11-15 ปี ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ได้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป ต้องเข้าใจและสนใจจะพัฒนาตนเองให้ความร่วมมือเป็นเครือข่ายและมุ่งพัฒนาตนเองจนสามารถเป็นครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง ครูแกนนำครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถด้านวิชาชีพครู สามารถจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ ตลอดจนเจตคติอันดีต่อการปฏิบัติการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เผยแพร่ และพัฒนาเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ หรือจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นคนดี มีความรู้ และมีความสุขในสังคม ได้สมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งส่งผลให้ครูเครือข่าย เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะความสามารถ และเจตคติอันดีต่อการปฏิบัติการเรียนรู้ แล้วสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้อื่นได้อย่างมีคุณภาพสืบไป และจะกลายเป็นประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญที่สั่งสมอยู่ในตัวครูแกนนำ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะวิชาชีพครูให้เพิ่มพูนขึ้นอย่างต่อเนื่อง ศักยภาพดังกล่าวนี้ ครูแกนนำสามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการทำผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูในภายหน้า (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี, 2548 ก, หน้า 19-20) ทำให้ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมานานชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือน้อยกว่า และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรศิริ วงศ์สุนทร (2543, หน้า 302) กล่าวว่า ประสบการณ์การทำงานอันยาวนานกว่า 20 ปี ทำให้ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้มีประสบการณ์การสอนเพิ่มขึ้นประกอบกับการได้รับเชิญไปดูงานด้านการสอนในสถานที่ต่างๆ ก็ยิ่งทำให้ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้มีความเชี่ยวชาญในการสอนมากยิ่งขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยปรากฏว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร จากการศึกษาระดับปริญญาตรี/โท จากการศึกษาอบรม และจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวม แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า ด้านการถือคุณลักษณะ ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกัน โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้

ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการหนังสือ/ วารสาร จากปริญญานิพนธ์/ โท และจากการฝึกอบรม จากผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครุต้นแบบปฏิรูป การเรียนรู้เป็นผู้ที่ต้องพัฒนาตนเองโดยการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย และแสวงหาข้อมูลความรู้ ด้วยตนเอง หรือการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางด้านวิชาการ วิชาชีพ และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ทั้งยังต้องพัฒนาเครือข่ายโดยให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือร่วมปฏิบัติงาน กับเพื่อนครูที่สมัครใจ เป็นเครือข่าย เพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือ การจัดการกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการนิเทศภายใน ในลักษณะของกัลยาณมิตรนิเทศ โดยใช้รูปแบบการพัฒนาครุต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ และการขยายเครือข่ายที่เหมาะสม อาทิเช่น การจัดอบรม สัมมนา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครุต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ ครูเครือข่าย และครูอื่น ๆ และจัดเสวนาวิชาการ เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี, 2548 ก, หน้า 7-13) ทำให้ครุต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีความชอบ วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่า

2. สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 กำหนดว่า “ครุต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีประเภทโรงเรียน ที่สังกัด จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบ ร่วมมือต่างกัน นำวิธีการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้แตกต่างกัน”

ผลการวิจัยนี้มีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

2.1 ครุต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัด โรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีการนำ วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือคู่ลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะ การทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยประเด็นนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครุต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา มีกระบวนการเรียนการสอน ที่ครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มสาระวิชา และระดับชั้น โดยมีวัตถุประสงค์ไปในทิศทาง เดียวกัน คือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยอาศัยการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือและแลกเปลี่ยน การเรียนซึ่งกันและกัน (Slavin, 1995, pp. 71-128) ทำให้ครุต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัดประเภท โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขอวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไม่แตกต่างกัน

2.2 ครุต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้และร่วมมือไปใช้โดยรวม แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือคู่ลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและ

ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย แตกต่างกัน โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี และ 11-15 ปี ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเป็นต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้โดยมีการพัฒนาตนเองและครูเครือข่ายด้วยนวัตกรรมและวิธีการต่าง ๆ อยู่เสมอ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี, 2548 ก, หน้า 5) ซึ่งครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้น่าจะมีผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครูฝึกหัดและครูทั่วไปที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้นำหลักสูตร เป็นแหล่งความรู้ มีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาการจัดการเรียนการสอน ใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนครู และผู้บริหาร (Griffin, 1985, p. 13; Doyle, 1985, p. 28; Zumwalt, 1985, p. 46; Klein, 1985, p. 36) ทำให้ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์การสอนมานานนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้มากกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า

2.3 ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้โดยรวม แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกัน โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี และ 11-15 ปี ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ซึ่งส่งผลให้ครูเครือข่ายเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะความสามารถ และเจตคติอันดีต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ แล้วสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมการสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้อื่นได้อย่างมีคุณภาพสืบไป และจะกลายเป็นประสบการณ์ความเชี่ยวชาญที่สั่งสมอยู่ในตัวครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะวิชาชีพครูให้เพิ่มพูนขึ้นอย่างต่อเนื่อง ศักยภาพดังกล่าวนี้ ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้สามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูในภายหน้า ทำให้ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมานานนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้มากกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือน้อยกว่า ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราศิริ วงศ์สุนทร (2543, หน้า 302) กล่าวว่า ประสบการณ์การทำงานอันยาวนานกว่า 20 ปี ทำให้ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้มีประสบการณ์การสอนเพิ่มขึ้นประกอบกับการได้รับเชิญไปดูงานด้านการสอนในสถานที่ต่าง ๆ ก็ยิ่งทำให้ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้มีความเชี่ยวชาญในการสอนมากยิ่งขึ้น

2.4 ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร จากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/โท จากการศึกษาอบรม และจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้โดยรวม แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่า ด้านการถือลูกกัน ด้านการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน ด้านทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และด้านกระบวนการกลุ่ม แตกต่างกัน โดยพบว่า ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/โท มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร จากการเรียนรู้จากการฝึกอบรม และจากการเรียนรู้จากเครือข่าย จากผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้เป็นผู้ที่ต้องพัฒนาตนเองโดยการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย และแสวงหาข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง หรือการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางด้านวิชาการ วิชาชีพ และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ทั้งยังต้องพัฒนาเครือข่ายโดยให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือร่วมปฏิบัติงานกับเพื่อนครูที่สมัครใจ เป็นเครือข่าย เพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการนิเทศภายใน ในลักษณะของกัลยาณมิตรนิเทศ โดยใช้รูปแบบการพัฒนาครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ และการขยายเครือข่ายที่เหมาะสม อาทิเช่น การจัดอบรม สัมมนา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ ครูเครือข่าย และครูอื่น ๆ และจัดเสวนาวิชาการ เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี, 2548 ก, หน้า 7-13) และสอดคล้องกับ ทิศนา แจมมณี (2545, หน้า 13) ที่กล่าวไว้ว่า ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 และการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญในการให้ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้ โดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการถือลูกกัน มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน มีทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม ซึ่งครูแต่ละคนสามารถ คิดวางแผนออกแบบการเรียนการสอนของตน โดยอาศัยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยอย่างหลากหลายแตกต่างกันออกไป และจากการเรียนรู้

ที่หลากหลายครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนจุดมุ่งหมายได้ ครูต้องนำหลักการต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยครูแต่ละคนอาจจะนำไปใช้ไม่เหมือนกัน ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูก็มีโอกาสที่จะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียนของตนได้

3. สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 กำหนดว่า “มีความสัมพันธ์ระหว่างความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่สังกัด จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ”

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุ (MANOVA) ปรากฏว่า ตัวแปรตามทั้ง 2 ตัว ไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงใช้ Roy-Bargman Stepdown F-test ทดสอบตัวแปรตามแยกทีละตัวได้ดังนี้

3.1 ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างกัน ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือ ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัดประเภท โรงเรียนมัธยมศึกษา มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัดประเภทโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน โดยสมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกันทางด้านเพศ เชื้อชาติ ความสามารถทางการเรียน ผู้เรียนจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การวางแผนบทเรียนและจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้แบบร่วมมือเป็นสิ่งที่ครูจำเป็นต้องทำในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยทั่วๆ ไป ซึ่งครูแต่ละคนสามารถ คิดวางแผนออกแบบการเรียนการสอนของตน โดยอาศัยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยอย่างหลากหลายแตกต่างกันออกไป ตามที่ สลาวิน (Slavin, 1995, pp. 71-128) ได้กล่าวถึง เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มสาระวิชา และระดับชั้น โดยมีวัตถุประสงค์ไปในทิศทางเดียวกัน คือ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยอาศัยการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัดประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงอาจจะชอบเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่แตกต่างกันตามช่วงชั้นของนักเรียนที่ครูรับผิดชอบเนื่องจากครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัดประเภทโรงเรียนประถมศึกษาและครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัดประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา ดูแลนักเรียนที่ต่างช่วงชั้นกันและต่างวัยกัน

3.2 ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างกัน ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

กล่าวคือ ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนมาแล้ว 11-15 ปี และ 6-10 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระยะเวลาที่ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ได้ปฏิบัติหน้าที่การสอนประจำในโรงเรียนตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป น่าจะมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครูฝึกหัดและครูทั่วไปที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้นำหลักสูตร เป็นแหล่งความรู้ มีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาการจัดการเรียนการสอน ใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนครูและผู้บริหาร (Griffin, 1985, p. 13; Doyle, 1985, p. 28; Zumwalt, 1985, p. 46; Klein, 1985, p. 36) อีกทั้งตามที่ กรมสามัญศึกษา (2546, หน้า 2) ระบุว่า ครูต้นแบบ เป็นครูแกนนำดีเด่นมีการพัฒนาเครือข่ายเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเป็นต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้หรือด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 22-30 รวมทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีงานเป็นแบบอย่างและมีผลการพัฒนาเครือข่ายในโรงเรียน และ/หรือเขตพื้นที่การศึกษา และ/หรือจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ โดยผ่านเกณฑ์การประเมินของกรมสามัญศึกษา ดังนั้นครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ จึงเป็นครูที่มีแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ และต้องขยายผลปฏิบัติงานร่วมกับครูเครือข่าย พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานนั้น

3.3 ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างกัน ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือ ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 16 ปีขึ้นไป มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาแล้ว 11-15 ปี 1-5 ปี และ 6-10 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระยะเวลาที่ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ได้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป ต้องรู้เข้าใจและสนใจที่จะพัฒนาตนเองให้ความร่วมมือเป็นเครือข่ายและมุ่งพัฒนาตนเองจนสามารถเป็นครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง ครูแกนนำ ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถด้านวิชาชีพครู สามารถจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้อย่างตลอดจนเจตคติอันดีต่อการปฏิบัติการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เผยแพร่ และพัฒนาครูเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถนำไปสู่การจัดการเรียนรู้อ หรือจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้อได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อได้เต็มศักยภาพ

สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นคนดี มีความรู้ และมีความสุขในสังคม ได้สมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งส่งผลให้ครูเครือข่าย เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะความสามารถ และเจตคติ อันดีต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ แล้วสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้อื่นได้อย่างมีคุณภาพสืบไป และจะกลายเป็นประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญที่สั่งสมอยู่ในตัวครูแกนนำ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะวิชาชีพครูให้เพิ่มพูนขึ้นอย่างต่อเนื่อง ศักยภาพดังกล่าวนี้ ครูแกนนำสามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการทำผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูในภายหน้า (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี, 2548 ก, หน้า 19-20)

3.4 ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร จากการศึกษาในระดับปริญญาตรี/โท จากการศึกษาจากเครือข่าย มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ แตกต่างกัน ผลการวิจัยประเด็นนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือ ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ จากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาระดับปริญญาตรี/โท และจากหนังสือ/วารสาร ส่วนครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการฝึกอบรม มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาระดับปริญญาตรี/โท และจากหนังสือ/วารสาร ส่วนครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการศึกษาระดับปริญญาตรี/โท มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการเรียนรู้จากเครือข่าย มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร และครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการฝึกอบรม มีการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สูงกว่าครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่เรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือจากหนังสือ/วารสาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ในการจัดการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 และการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญในการให้ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้ โดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการเกื้อกูลกัน มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน มีทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม นอกจากนี้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือจะมีกระบวนการดำเนินงาน

ที่ต้องทำเป็นประจำ ครูควรจัดระเบียบขั้นตอนการทำงาน หรือฝึกฝนให้ผู้เรียนดำเนินงานอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อช่วยให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการวางแผนบทเรียนและจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นสิ่งที่ครูจำเป็นต้องทำในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งครูแต่ละคนสามารถ คิดวางแผนออกแบบการเรียนการสอนของตน โดยอาศัยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยอย่างหลากหลายแตกต่างกันออกไป และจากการเรียนรู้ที่หลากหลายครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนจุดมุ่งหมายได้ ครูต้องนำหลักการต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยครูแต่ละคนอาจจะนำไปใช้ไม่เหมือนกัน ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูก็มีโอกาสที่จะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียนของตนได้ (ทิสนา เขมมณี, 2545, หน้า 13) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คริสโตเฟอร์ แคทลีน และโรเบิร์ต (Christopher, Kathleen & Robert, 2003, pp. 232-239) ที่ได้สำรวจการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้และความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของครูตัวอย่าง พบว่า การนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้และความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความสัมพันธ์กับสถานภาพของครูตัวอย่างในด้านการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลแยกตามตัวแปรตามทีละตัว จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ตัวแปรความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและตัวแปรการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ หลังจากนั้นได้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุ (One-Way MANOVA) วิเคราะห์ตัวแปรตามทั้ง 2 ตัว พร้อม ๆ กัน เพียง 1 ครั้ง เนื่องจากเชื่อว่าตัวแปรตามทั้งสองน่าจะมีความสัมพันธ์กัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุ (MANOVA) ควบคุมค่าความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 (Type I Error) ให้อยู่ในระดับที่ต้องการ ($\alpha = .05$) ได้ดีกว่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ทีละตัว ปรากฏว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพหุ (MANOVA) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ตัวแปรตาม 2 ตัว ไม่สัมพันธ์กัน จึงใช้ Roy-Bargman Stepdown F-test ทดสอบตัวแปรตามแยกทีละตัว จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในกรณีนี้ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยนี้ ปรากฏว่า ครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่มีประเภทโรงเรียนที่สังกัด จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ต่างกัน มีความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ควรสนับสนุนครูดั้งแบบปฏิรูปการเรียนรู้ให้นำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุน และส่งเสริมครูดั้งแบบปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ครูดั้งแบบปฏิรูปการเรียนรู้ได้นำเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้จริงได้มากขึ้น
3. ควรสนับสนุนให้ครูดั้งแบบปฏิรูปการเรียนรู้ขยายเครือข่ายเกี่ยวกับการนำเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแหล่งเรียนรู้สำหรับศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือให้มากขึ้น
5. ควรให้ครูดั้งแบบปฏิรูปการเรียนรู้นำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกว้างขวางมากขึ้น เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับครูทั่วไปนำเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้สอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีจัดการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูดั้งแบบปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารสถานศึกษาที่จะส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาความชอบวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ของครูดั้งแบบปฏิรูปการเรียนรู้ที่สังกัดโรงเรียนเอกชน